M. Sehmus Güzel: *Kim ne zaman, nerede ve nasıl şair oluyor/olur? Bunun yanıtı henüz bulunamadı. Ama herkes bir gün veya başka bir gün şiirsel bir şey anlatabilir. Hele bizimki gibi sözün ve sözselin ağırlıklı olduğu cemaatçi yani bir arada yaşamaya mahkum veya alışmış, bir arada yaşamayı bilen ve birçok şeyi bir arada yapmayı adet edinmiş toplumlarda.*

İşte birçok şeyi birlikte yaptığımız için kimi şeyleri de o çerçevede yaratabiliyoruz.

İş aslında o zaman yaratılanların kağıda dökülmesine kalıyor. Tamam da kalemi kim tutacak? İşte sorun da burada. Kimimizin zamanı yoktur. Kimimiz zaten böyle bir şeyi aklimizin uçundan bile geçirmeyiz. Ne var yani kahvelerde anlatılanlar zaten herkesin bildiği şeyler değil mi?

Değil bana sorulursa.

Ve her söz bir birikime işaret eder. Her söz ve her birikim ise yazılırsa ancak kalıcı olabilir. Bundan daha açık bir bilgi de yoktur aslında. Ama gel de anlat bakalım!

Kahvelerde uçuşan sözleri biri filesiyle kelebek avlar gibi avlayabilseydi kim bilir ne şiirler, ne öyküler çıkardı. Kimi öykü ve/veya roman yazarının Paris'lerde cafe'lerde, o « zinc » senin bu bar benim diye dolaşmalarının bir nedeni de budur: ceplerindeki görünmez teyplere konuşulanları kayıt etmek. Bunun ayıbı da yoktur: nitekim kimi yazar böyle bir yöntemle çalıştığını bizzat açıklamaktan çekinmedi/çekinmiyor. Hem niye çekinsin?

Ama her yapıt böyle yaratılamaz. Kimi kez yaşanılanların, çekilenlerin, görülenlerin ve görünemeyenlerin, biriktirilenlerin damıtılmasından da çıkar ortaya çok şık ve çok şirin eserler:

İşte adil Okay'ın « zor zamanlardı » şiiri böyle bir biriktirme ve böyle bir damıtma safhasından geçtikten sonra « sobe » diyor.

Tamam sobelendik. Şiiri okumak ve mest olmak sırası bizde. Buyurun. İşte tadımlık bir parça:

« seni aramazdım

yağmur yağardı

asi nehri ters akar

martılar ıslanırdı

ekmek atacak martılar vardı

o zamanlar

ve balıklar

habibi neccar dağı

amanoslara bakıp ağlardı

sen ağlardın

asi dayanamaz taşardı

kiremitlerin arasından akardı gözyaşları

oysa babam her sonbahar dam aktarırdı »

Bence çok güzel bir şiir “zor zamanlardi”. Zevkle okunulan. Sevilen. Fena halde duygulanmak ta var…

Okurken gözlerim biraz buğulandi mi? Yok canım. Herhalde havadaki nem. Nem kaptık anlaşilan.
Okay’in şiiri şirin çünkü “öykü” tadı var. Tabii şimdi hemen kolaycılık yapıp: öykü’nün babasina da bu yakiışır diye yazmak olasi. Ama yazmiyorum. (Adil’in küçük ve sevimli kızının ismidir Öykü.)
Nazım Hikmet, bildiğiniz gibi, “şiire” şiir demez “yazı” derdi. Büyük şairimizin demek istediği aslında hikâye anlamında bir şey. Ben de o kanıdayım. Nazım da epey öykü anlattı, şiirle ve şiirsel boyutlarıyla.

Nazım deyince aklıma geldi : Adil Okay’in şiirinde kimi kez sözcükleri ve heceleri yinelemesi var ya onlar da Nazım’ı çağrıştırıyor : Hani “dan dan dana dana dan” veya “ taka taka tak / tip tip tip” diye yazdığı anlarda/satırlarda...

Şairin bu şiirinde öncekilerden daha “görünür”/duyulur/duyumsanır bir biçimde Orhan Veli şiiri tadı da var : Neden? Çünkü konuşulan, herkesin her gün yinelediği sözcüklerle şair sanki olağan bir yaşam hikayesi anlatıyor ama bu anlatılan yaşam hikayesinde şiir tadi var. Tadını bırakalım doğrudan doğruya ve tepeden tırnağa şiir var.

Aslında ve elbette Adil Okay şiirini okurken Sait Faik de aklıma geliyor. Ama Türkiye’de hala Sait Faik’in (sadece) öykü yazarı olduğu sanılıyor. Oysa Sait Faik a’dan z’ye şairdi ve sürekli öykü türünde şiir yazdı. Şairdir yani : Boşuna mı soyad olarak Abasıyanık’ı seçti?

Adil’in şiirleri yanında öyküler de yazdığını ve bu öykülerinde şiir tadı bulunduğunu bilmem anımsatmalı mı?
Nihayet « zor zamanlardı » şiirinde bahsi geçen her sahne gözümüzün önünde capcanlı hale giriyor yani apaçık bir şekilde canlanıyor : “bakkalın karısı” tipi örneğin pat diye ekrana yansıyor, pardon pardon ortak hafızamızdaki « Melahet’lerle », « Nermin ablalarla » bütünleşiyor… cilvesiyle, uzun tırnaklarıyla…Ve neredeyse parfümünü bile duyumsayabiliyoruz.

Şairin ninesini anlattığı satırlar hele : Bir nine bundan daha iyi nasıl tasvir edilebilirdi?

Bilemiyorum. Belki bir fotoğrafla? Belki o da.

Bu bağlamda Yılmaz Güney'in Osman Şahin için söyledikleri aklıma geliyor : Osman Şahin'in aktardığına göre, Osman Şahin'in eserlerini sinemaya aktarmak isteyen Yılmaz Güney, ona aynen şunları söylüyor : " Sen hiç farkında değilsin, ama tam bir sinemacısın babam. farkında olmadan müthiş detay veriyorsun. Senin her yazdığın kolayca resimlenebilir." (İnsan Yılmaz Güney isimli kitabımda, s. 237. Kaynak Yayınları, İstanbul, 1994.) Biz de aynı şeyi Adil Okay için söyleyebiliriz. Her söylediği hafızamızda canlanıyor/resmediliyor/resmoluyor. Resim ve şiir bir arada o zaman: sanatçı sanatıyla karşımızda işte. Güzel şiir yılanı deliğinden çıkarır…

Evet, işte böyle, şairin bu şık ve şirin şiirinin okunması ve tanınması bence zaruri. Bundan sonrası şiir sevenlere kalıyor. Mer-ak(ıl)lılara.
Not : Bu yazı Mersin'de yayınlanan Dar Sokak isimli şirin derginin Kasım 2008 tarihli 4. sayısınd a sunuldu.

>